

DOO „VODOVOD I KANALIZACIJA”

BUDVA

Žiro račun: 510-8068-86
565-5300-95
535-5548-22
530-12928-29
520-3344-34
560-1088-55

Crnogorska komercijalna Banka
Lovćen Banka
Prva Banka
NLB Montenegro Banka
Hipotekarna Banka
Capital Bank

PIB: 02005573

PDV: 81/31-04173-0

Trg Sunca 1, Budva, Tel: 033/403-304, fax: 033/452-772, finansijski sektor: 033/452-991, tehnički sektor: 033/403-484

GODIŠNJI PROGRAM RADA I FINANSIJSKI PLAN

DOO „VODOVOD I KANALIZACIJA“ BUDVA

ZA 2019. GODINU

Budva, decembar 2018.

SADRŽAJ

1. VIZIJA, MISIJA I CILJEVI	2
2. OSNOVNI PODACI O DRUŠTVU.....	3
3. UVODNE NAPOMENE.....	4
4. ANALIZA REALIZACIJE GODIŠNJEG PROGRAMA RADA I FINANSIJSKOG PLANA ZA 2018. GODINU	6
4.1. REALIZACIJA PROGRAMA RADA ZA DESET MJESECI 2018. GODINE.....	7
4.2. REALIZACIJA FINANSIJSKOG PLANA ZA DESET MJESECI 2018. GODINE	11
4.3. ANALIZA TRENUTNOG STANJA	13
5. PROGRAM RADA ZA 2019. GODINU	16
5.1. SEKTOR ZA ORGANIZACIJU, PLANIRANJE I RAZVOJ.....	16
5.2. SEKTOR ZA TEHNIČKE POSLOVE.....	18
5.3. SEKTOR NABAVKE	20
5.4. SEKTOR ZA PRAVNE I OPŠTE POSLOVE	20
5.5. SEKTOR PRODAJE	22
6. FINANSIJSKI PLAN ZA 2019. GODINU	23
6.1. STRUKTURA PROJEKTOVANIH PRIHODA.....	23
6.2. STRUKTURA PROJEKTOVANIH RASHODA.....	25
7. ZAKLJUČNA RAZMATRANJA I PREDLOG MJERA	30

1. Vizija, misija i ciljevi

Vizija Društva je zadovoljenje potreba potrošača pružanjem usluge snabdijevanja čistom pitkom vodom visokog kvaliteta i usluge odvođenja otpadnih voda.

Misija Društva se kratko može svesti pod:

- Osiguravanje snabdijevanja pitkom vodom i odvođenje otpadnih voda na ekonomičan način,
- Efikasnost svih zaposlenih u Društvu,
- Održivo korišćenje vodnih resursa,
- Efikasno uvođenje i korišćenje novih tehnologija,
- Ekološka odgovornost,
- Dobra komunikacija sa potrošačima.

Ciljevi u poslovanju Društva su:

- Održavanje finansijske stabilnosti i nezavisnosti
- Skladan odnos sa korisnicima i dobavljačima.
- Praćenje, primjena i usaglašenost sa zakonima, procedurama, planovima i politikama iz oblasti djelatnosti Društva donošenjem i primjenom internih akata kojima se bliže određuju procesi u poslovanju Društva.
- Ekonomično pružanje kvalitetnih usluga i efikasno ostvarivanje maksimalnih rezultata pridržavajući se ekonomskih principa poslovanja, odnosno trošenje resursa na održivi način.
- Ostvarivanje pozitivnih efekata poslovanja na osnovu kvalitetnih i optimalnih investicionih ulaganja u stalnu imovinu, obrtna sredstva i radnu snagu.
- Održivi razvoj poslovanja Društva.
- Pouzdano i tačno informisanje internih i eksternih korisnika o nefinansijskom i finansijskom poslovanju Društva.

2. Osnovni podaci o Društvu

Naziv:	<i>Društvo sa ograničenom odgovornošću „Vodovod i kanalizacija Budva“</i>	
Skraćeni naziv:	<i>Vodovod doo Budva</i>	
Sjedište:	<i>Trg Sunca 1 85310 Budva</i>	
Telefon:	<i>+382 (0) 33 403 304 – upravna zgrada +382 (0) 33 403 484 – tehnički sektor</i>	
Fax:	<i>+382 (0) 33 452 772</i>	
Web:	<i>www.vodovodbudva.me</i>	
e-mail:	<i>vodovod@t-com.me</i>	
Poreski identifikacioni broj:	<i>02005573</i>	
PDV broj:	<i>81/31-00528-9</i>	
Osnovna djelatnost Društva:	<i>36.00 – sakupljanje, prečišćavanje i distribucija vode 37.00 – uklanjanje otpadnih voda</i>	
Osnivač:	<i>SO Budva</i>	
Izvršni direktor:	<i>Jasna Dokić (v.d. Izvršnog direktora)</i>	
Odbor direktora:	<i>Predsjednik:</i>	<i>Slavica Maslovar</i>
	<i>Član:</i>	<i>Ljubiša Košević</i>
	<i>Član:</i>	<i>Nemanja Malovrazić</i>
	<i>Član:</i>	<i>Marija Vujović</i>
	<i>Član:</i>	<i>Petar Dobrljanin</i>

3. Uvodne napomene

DOO "Vodovod i kanalizacija" Budva (u daljem tekstu: Društvo) osnovano je od strane Opštine Budva (u daljem tekstu: Osnivač) kao srednje jednočlano privredno društvo.

Statutom Društva, koji je stupio na snagu 19.03.2014. godine, određene su osnovne i ostale djelatnosti kojima se Društvo bavi.

Osnovne djelatnosti Društva su:

- 36.00 sakupljanje, prečišćavanja i distribucija vode
- 37.00 upravljanje otpadnim vodama

Osim navedenih djelatnosti Društvo se bavi i:

- 33.11 opravka metalnih proizvoda
- 33.12 popravka mašina
- 33.13 popravka elektronske i optičke opreme
- 42.21 izgradnja cjevovoda
- 43.22 postavljanjem vodovodnih i kanalizacionih sistema
- 47.78 ostala trgovina na malo novim proizvodima u specijalizovanim prodavnicama
- 71.11 arhitektonska djelatnost
- 71.12 inženjerske djelatnosti.

Poslovanje Društva je zasnovano na primjeni zakonskih i podzakonskih propisa koji se odnose na upravljanje vodama, definišu rad Društva koje se bavi komunalnim djelatnostima, obezbjeđuju održivi razvoj i racionalno korišćenje resursa, kao i svih drugih propisa koje obezbjeđuju stabilnost poslovanja Društva.

Saglasno važećim propisima Društvom upravlja Odbor direktora imenovan od strane Osnivača, čiji je zadatak da omogući i obezbijedi razvoj Društva. Odbor direktora, uz saglasnost Osnivača, imenuje Izvršnog direktora, koji zastupa i predstavlja Društvo, organizuje i vodi poslovanje Društva, sprovodi poslovnu politiku Društva i izvršava Odluke Odbora direktora.

Prema Pravilniku o organizaciji i sistematizaciji Društvo svoje aktivnosti sprovodi posredstvom sledećih sektora i službi u skladu sa zakonskim i drugim propisima:

➤ Sektor za organizaciju, planiranje i razvoj obavlja poslove praćenja i unapređenja urbanističkog planiranja, sistema kvaliteta, planiranja, istraživanja i unapređenje projekata kratkoročnog i dugoročnog razvoja; kontrole i praćenja kvaliteta vode; unapređenje informacionih tehnologija i sve druge poslove iz ove oblasti.

➤ Sektor za tehničke poslove vrši poslove sakupljanja, prečišćavanja i distribucije pitke vode; upravljanja otpadnim vodama; kontrole, održavanja i izgradnje vodovodne i

kanalizacione infrastrukture, tehničke ispravnosti mjernih instrumenata, kao i druge poslove iz ove oblasti.

➤ Sektor prodaje obavlja poslove fakturisanja usluga, naplate potraživanja, očitavanja vodomjera, korekcije stanja i potraživanja, kao i druge poslove iz ove oblasti.

➤ Sektor nabavke obavlja poslove na sprovođenju postupaka javnih nabavki, vršenju poslova nabavki i magacinskog poslovanja, kao i drugih poslova iz ove oblasti.

➤ Sektor za finansijske poslove obavlja sve poslove vezane za finansijsko poslovanje u skladu sa Zakonom o računovodstvu, Zakonom o reviziji, Međunarodnim računovodstvenim standardima (MRS) i Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja (MSFI), kao i druge poslove iz ove oblasti.

➤ Sektor za opšte i pravne poslove obavlja poslove zastupanja Društva pred sudom i drugim državnim organima i trećim licima; poslove zaštite na radu; prati zakonitost rada Društva; izrađuje normativne akte, ugovore i druge pravne akte; planove za obuku i usavršavanje zaposlenih, kao i druge poslove iz ove oblasti.

➤ Služba unutrašnje revizije vrši poslove organizovanja i obavljanja unutrašnje revizije, procjenu adekvatnosti sistema upravljanja i kontrole, kao i druge poslove iz ove oblasti.

Kako bi se poslovanje Društva podiglo na veći nivo, već neko vrijeme se radilo na dobijanju i verifikovanju sertifikata pojedinih međunarodno priznatih standarda poslovanja. Društvo posjeduje sertifikate sledećih standarda Integrisanog Sistema Menadžmenta - IMS:

- ISO 9001:2015 – sistem upravljanja kvalitetom – je standard koji zahtjeva da sistem upravljanja kvalitetom poslovanja Društva bude u skladu da međunarodno priznatim normama.

- ISO 14001:2015 – sistem menadžmenta životnom sredinom – je standard koji definiše zahtjeve za upravljanje zaštitom životne sredine.

- ISO 27001:2013 – sistem menadžmenta bezbjednosti informacija – koji se odnosi na zaštitu od mogućih piratskih upada putem interneta.

- HACCP sistem (nije standard) predstavlja sistem bezbjednosti hrane (vode) koji se zasniva na analizi i kontroli potencijalnih hemijskih, fizičkih i mikrobioloških opasnosti kojima može biti izložena voda za piće tokom proizvodnje, distribucije i korišćenje.

Osim standarda Društvo je izradilo i Plan integriteta, koji se svake godine nadograđuje, i predstavlja interni antikoruptionski dokument u kome je sadržan skup mjera za sprječavanje i otklanjanje mogućnosti za nastanak i razvoj različitih oblika koruptivnog i neetičkog ponašanja unutar Društva. Svrha Plana integriteta je da svi zaposleni u Društvu na kontrolisan način prihvataju i sprovode punu odgovornost za svoj integritet kako bi dodatno unaprijedili i ojačali mjere za efikasnije sprječavanje i suzbijanje korupcije i drugih nezakonitih i neetičkih pojava. Sprovođenjem Plana integriteta omogućava se nepristrasnost u radu, sprečava se umanjivanje ugleda zaposlenih, kao i umanjivanje mogućnosti nastanka i razvoja korupcije, ali i drugih oblika nezakonitog ili neetičkog postupanja. Sastavni dio ovog plana je upravljanje rizicima, koji mogu uticati na poslovanje Društva. Svi rizici se unose i prate kroz Registar rizika, razloženi na pojedine oblasti rizika.

4. Analiza realizacije Godišnjeg programa rada i finansijskog plana za 2018. godinu

Kako bi se smanjili troškovi nabavke vode, odnosno kako bi se iz Regionalnog vodovoda uzimale minimalne količine vode propisane Ugovorom o isporuci vode od 30.03.2016., tokom jula 2017. godine ponovo je uključen sistem C.S.Podgor i C.S. Utrg, što je omogućilo podmirivanje jednog dijela potrebnih količina vode.

Početakom 2018. godine Odlukom Ustavnog suda Crne Gore U-II br.47/15 ukinute su odredbe člana 7 i člana 9 stav 3 Odluke o elementima za formiranje i način naplate cijena komunalnih usluga: snabdijevanja vodom i prečišćavanja i odvođenja otpadnih voda („Sl.list CG – opštinski propisi br.21/14), koji je donijela Skupština opštine Budva. Osporene odredbe nisu u skladu sa novim Zakonom o komunalnim djelatnostima, jer Opština Budva odredbama niti jednog Zakona nije ovlašćena za utvrđivanje kategorije potrošača i njihov različiti tretman (domaćinstva i privreda). S obzirom da su na osnovu pomenute Odluke organi Društva donijeli Odluku o cijenama usluga snabdijevanja vodom i prečišćavanja i odvođenja otpadnih voda od 18.07.2014., kao i odluke o cijenama iz 2015. i 2016., može se zaključiti da se Društvo nakon ukidanja pomenutih odredbi našlo u nezavidnoj situaciju do donošenja Metodologije za utvrđivanje cijena regulisanih komunalnih usluga od strane Regulatorne agencije za energetiku. Na osnovu metodologije donijet će se nove cijene usluga. S tim u vezi izrada finansijskog dijela ovog Plana je veoma diskutabilna, jer se zasniva na postojećim cijenama.

Osim ukidanja prethodno pomenute opštinske odluke, Ustavni sud Crne Gore u predmetu U-II br.31/14, 37/14 i 26/15 Odlukom je ukinuo Odluku o naknadama za pružanje komunalnih usluga i korišćenje i održavanje mreže br.01-3889/1 od 30. juna 2016. godine. Ovom Odlukom Ustavnog suda Crne Gore ukinuta je Naknada za korišćenje i održavanje vodovodne i kanizacione mreže (u daljem tekstu: Naknada). Prihodi od Naknade su bili namjenjeni smanjivanju obaveze prema Osnivaču po osnovu Ugovora o razgraničenju troškova po DBFO Ugovoru br.001-676/1 od 11.03.2015., Anex 1 ovog Ugovora od 06.06.2016. i Anex 2 ovog Ugovora od 29.11.2017., koji se odnose na troškove usluge prečišćavanja otpadnih voda. Ukidanjem Naknade Društvo nije u mogućnosti da smanji pomenute obaveze prema Osnivaču, kao ni da se zadužuje novim obavezama po osnovu Ugovora o razgraničenju troškova po DBFO Ugovoru.

Prinudnom naplatom preko Javnog izvršitelja Društvo je za deset mjeseci 2018. godine smanjilo svoja potraživanja iz prethodnog perioda za oko 110.000€. Ovakva naplata je uvedena krajem 2014. godine i pokazala se kao vrlo učinkovita.

Postoje i drugi problemi u poslovanju, koji se ukratko mogu svesti pod:

- Dotrajalost vodovodne i kanizacione mreže,
- Gubici na mreži, gdje se već maksimalno radi na njihovom smanjenju,
- Nemogućnost efikasne naplate potraživanja od državnih i opštinskih organa i njihovih korisnika,

- Nepotpuna baza podataka o potrošačima (matični broj, adresa, ...)
- Ažuriranje registracije novih potrošača i legalizacija priključaka,
- (Ne)naplativost potraživanja,
- Nelikvidnost budžeta Opštine uslovljava smanjenje značajnih i neophodnih investicija i direktnih narudžbi od osnivača u cilju poboljšanja vodosnabdijevanja.

4.1. Realizacija programa rada za deset mjeseci 2018. godine

Sektor za organizaciju, planiranje i razvoj je u svom izvještaju naveo da je ostvareno u proteklom periodu u odnosu na plan za 2018. godinu teško analizirati iz razloga što se broj obrađenih predmeta i rad ne vrši linearno tokom čitave godine. Detaljnija analiza će biti odrađena na kraju godine i podaci će biti dostavljeni u izvještaju koji je potreban za izradu izvještaja o poslovanju Društva za 2018. godinu.

Tokom 2018. godine radilo se na rekonstrukciji i izgradnji djelova cjevovoda, hidroforskih i kanalizacionih stanica, pronalasku kvarova na primarnoj, sekundarnoj i tercijalnoj mreži, zatim pronalasku nelegalnih potrošača, ažurnijem očitavanja vodomjera, kao i ažurnijem evidentiranju novih potrošača. Zajedničkim naporima svih sektora smanjeni su gubici. Poređenja radi za period od deset mjeseci prethodnih godina gubici su iznosili:

2016	2017	2018
61,28%	55,45%	55,37%

Do sada je u sistem vodosnabdijevanja upumpano manje vode za oko 300.000m³, što je za 4% manje nego prethodne godine. Obzirom da je ova godina bila sušna smanjena je izdašnost vodoizvorišta Društva. Od Regionalnog je preuzeta veća količina nego što je planirano, ali i manja za 5% nego 2017.g. Plan je da se do kraja godine održi dosadašnji nivo.

	sopstveni izvori			Regionalni vodovod			UKUPNO ZAHVAĆENO		
	2017	2018	index	2017	2018	index	2017	2018	index
januar	446,863	438,667	98	123,042	88,825	72	569,905	527,492	93
februar	379,190	384,263	101	80,621	77,427	96	459,811	461,690	100
mart	421,141	428,163	102	95,444	88,230	92	516,585	516,393	100
april	422,171	452,995	107	125,194	112,221	90	547,365	565,216	103
maj	441,446	524,737	119	221,962	132,493	60	663,408	657,230	99
jun	412,259	498,018	121	444,026	320,257	72	856,285	818,275	96
jul	303,682	291,102	96	804,017	716,681	89	1,107,699	1,007,783	91
avgust	286,564	223,424	78	862,066	860,941	100	1,148,630	1,084,365	94
septembar	321,282	276,316	86	488,619	524,500	107	809,901	800,816	99
oktobar	419,729	210,080	50	227,178	388,306	171	646,907	598,386	92
UKUPNO:	3,854,327	3,727,765	97	3,472,169	3,309,881	95	7,326,496	7,037,646	96

Tabela 1.: voda upumpana u sistem za deset mjeseci 2018.g. sa uporednim podacima iz 2017.g.

Od planiranih rekonstrukcija i izgradnji cjevovoda, a sve u cilju poboljšanja vodosnabdijevanja na teritoriji opštine Budva i smanjenja gubitaka, tokom proteklog perioda 2018. godine Odjeljenje održavanja i izgradnje realizovalo je rekonstrukciju dijela cjevovoda Ø200 mm u ulici Slovenska obala; rekonstrukciju dijela mreže u naselju Čučuci; zamjenjen je dio cjevovoda u naselju Lazi; završena je izgradnja novog cjevovoda u centru Budve, ispred

Tržnog centra; otklonjeni su mnogi kvarovi na mreži i slično. U Petrovcu su završeni radovi na vodu iznad hotela „4.jul“; zatim vod za naselje Gornje Brežine, kao i vod u naselju Medin krš za školsku zgradu. Vod za naselje Donje Brežine još uvijek nije realizovan, kao ni vod za naselje Buljarica; otklonjeni su kvarovi na mreži, izmještjeni pojedini vodomjери i slično.

Odjeljenje održavanja kanalizacije, je osim održavanja mreže otpadnih voda vršilo i usluge fizičkim i pravnim licima, kao i usluge za potrebe Opštine Budva. U dosadašnjem periodu realizovano je 90m³ crpljenja separatora masti za hotele i restorane; 400m³ crpljenja septičkih jama za fizička i pravna lica, kao i za potrebe opštine Budva; radila je pumpa visokog pritiska na otčepljavanju cjevovoda, pranju i čišćenju separatora masti i slično. Osim pomenutog radilo se na održavanju i čišćenju atmosferske kanalizacije koja je u nadležnosti Opštine Budva.

Odjeljenje baždarnica i servis vodovoda je servisiralo i baždarilo vodomjere ukupne količine 764, a do kraja godine se planira servisiranje i baždarenje još oko 117 komada vodomjera različitih profila. Odjeljenje kontrole i zamjene vodomjera je do sada izvršilo zamjenu od oko 850 komada vodomjera, a do kraja godine planira da izvrši zamjenu još minimum 50 komada vodomjera. Ova dva odjeljenja usko sarađuju, pa ostvarenje plana svakako zavisi od stanja na terenu. Najizvjesnije je da plan servisiranih i baždarenih vodomjera, kao ni plan odjeljenja kontrole i zamjene vodomjera do kraja godine neće biti ispunjen. Razlog tome je nedostatak vodomjera određenih profila u prethodnom periodu (zbog realizacije tendera) kako bi se izvršila zamjena na terenu, a samim tim raspoloživih vodomjera za servis nema dovoljno.

Sektor nabavke je u dosadašnjem periodu realizovao šest ugovorenih nabavki putem postupka uz zahtjev za dostavljanje ponuda malih vrijednosti do 15.000,00€. Ovim putem realizovane su sledeće nabavke (u ukupnom iznosu od 35.675,43): usluga deratizacije, dezinfekcije i dezinsekcije; nabavka i ugradnju liveno-željeznih šahti; izrada Plana obavezno šticećenih objekata; osiguranje zaposlenih i imovine i geodetske usluge u vezi legalizacije objekata. Za nabavku malih vrijednosti putem profakture, odnosno uz tri ponude dobavljača, evidentirana je dosadašnja realizacija u ukupnom iznosu od 155.604,82€. Što se tiče javnih nabavki putem raspisanih tendera realizovano je 7 tendera u ukupnom iznosu od 399.639,93€: nabavka vodomjera i rezervnih djelova za vodomjere; vanredna računovodstvena revizija pet godina; analiza i kontrola vode; građevinski materijal; servis hlornih stanica; servis pumpi za otpadne vode i čistu vodu; kao i održavanje i nadogradnja softvera. U planu je da se raspiše još nekoliko tendera, ali se ne može sa sigurnošću reći da li će isti biti realizovani do kraja godine.

Sektor za finansije tokom 2018. godine obavljao je poslove na prikupljanju, obradi i knjiženju finansijskih podataka, finansijskom izvještavanju, blagajničkim poslovima, kao i prikupljanje podataka za izradu plana i kontrole poslovanja. Osim pomenutih redovnih aktivnosti, sektor je sarađivao sa društvom za reviziju „Računovodstvo i revizija doo“ Tivat koje je, putem tendera, određeno za izradu vanredne revizije finansijskih iskaza prethodnih

pet godina. Saradnja je trajala tri mjeseca (90 dana), nakon čega je društvo za reviziju donijelo izvještaj nezavisnog revizora za svaku godinu poslovanja pojedinačno. U njihovim izvještajima, između ostalog, navedeno je da Društvo nije formiralo Revizorski odbor, koji je propisan Zakonom o reviziji. Osim toga, u pomenutim izvještajima društvo za reviziju ogradilo se i uzdržalo od davanja mišljenja za finansijske iskaze prethodnih pet godina. Izvještaji nezavisnog revizora za svih pet godina dostavljeni su Odboru direktora na dalje razmatranje i donošenje zaključaka i odluka povodom istih.

Aktivnosti Sektora za pravne i opšte poslove tokom 2018. godine odnosile su se na praćenju promjena u zakonodavstvu; zastupanju Društva pred sudovima, državnim oragnima, organima upravljanja i trećim licima; zatim na sastavljanju dokumentacije vezane za potraživanja koja treba naplatiti, sklapanje vansudskih poravnanja, dostavljanju potrebne dokumentacije sudovima i Javnom izvršitelju. Radilo se i na poslovima vezanim za bezbjednost i zaštitu na radu, a do kraja godine treba da se pristupi uništenju bezvrijednog registarskog materijala kojem su istekli rokovi za čuvanje, a za šta je dobijeno odobrenje od Državnog arhiva Crne Gore. Po osnovu Odluke o utvrđivanju visine otpremnine za sporazumni prestanak radnog odnosa zaposlenima u Društvu br.01-1486/1 od 08.03.2018. godine, koja je donesena s ciljem smanjivanja broja zaposlenih, zahtjeve za sporazumni raskid ugovora o radu do sada je podnijelo 11 (jedanaest) zaposlenih i svi su realizovani. Da li će do kraja godine biti još zahtjeva po ovom osnovu ne može se sa sigurnošću znati, ali je evidentno da njihove realizacije neće biti jer su planirana sredstva po ovom osnovu već iscrpljena. Tokom 2018. godine zbog podnijete tužbe od strane Agencije za zaštitu konkurencije, a po pravosnažnoj presudi u iznosu od 61.553,22€, plaćena je umanjena novčana kazna zbog dobrovoljnog izmirenja od strane Društva. Po osnovu izvršne isprave tužilje Mujević Ramize u izvršnoj pravnoj stvari I-363/18 plaćena je nematerijalna šteta sa troškovima izvršenja i zakonske zatezne kamate u ukupnom iznosu oko 81.000,00€.

Na osnovu izvještaja Sektora prodaje i raznih izvještaja iz softvera Infostream došlo se do podataka prikazanih u tabelama koje slijede.

	FIZIČKA LICA			PРАВNA LICA			UKUPNO		
	projektovano	ostvareno	%	projektovano	ostvareno	%	projektovano	ostvareno	%
januar	113,309	95,691	84	39,561	43,496	110	152,870	139,187	91
februar	97,535	99,858	102	32,438	36,608	113	129,973	136,466	105
mart	113,266	99,357	88	60,647	39,260	65	173,913	138,617	80
april	105,735	122,720	116	58,365	73,516	126	164,100	196,236	120
maj	160,160	163,076	102	115,909	116,876	101	276,069	279,952	101
jun	218,978	223,641	102	274,726	170,307	62	493,704	393,948	80
jul	351,846	306,626	87	255,115	203,871	80	606,961	510,497	84
avgust	373,870	384,233	103	299,416	255,352	85	673,286	639,585	95
septembar	278,784	256,631	92	180,181	182,323	101	458,965	438,954	96
oktobar	147,413	169,866	115	101,050	97,244	96	248,463	267,110	108
UKUPNO	1,960,896	1,921,699	98	1,417,408	1,218,853	86	3,378,304	3,140,552	93

Tabela 2.: odnos projekcije i ostvarene očitnosti potrošnje vode u m³ za protekli period 2018. godine

Može se zaključiti da je u proteklom periodu ostvarena očitnost potrošnje vode u ukupnom iznosu 7% manja nego što je planirano. Jedan od glavnih činioca lošijeg očitavanja je slabija turistička sezona nego što je planirano da će biti.

	FIZIČKA LICA			PRAVNA LICA			UKUPNO		
	2017	2018	%	2017	2018	%	2017	2018	%
januar	175,446.09	137,776.56	79	75,159.82	110,911.67	148	250,605.91	248,688.23	99
februar	204,053.39	204,238.88	100	147,201.43	145,209.69	99	351,254.82	349,448.57	99
mart	210,818.56	182,607.33	87	116,341.61	199,607.32	172	327,160.17	382,214.65	117
april	210,732.68	192,748.44	91	120,414.81	157,548.68	131	331,147.49	350,297.12	106
maj	279,602.49	224,658.94	80	221,253.20	270,926.51	122	500,855.69	495,585.45	99
jun	399,465.33	306,886.45	77	374,464.47	339,149.19	91	773,929.80	646,035.64	83
jul	498,322.08	394,327.55	79	507,775.08	503,592.59	99	1,006,097.16	897,920.14	89
avgust	622,798.23	493,584.93	79	740,310.21	702,860.98	95	1,363,108.44	1,196,445.91	88
septembar	601,879.79	494,516.76	82	601,471.78	620,961.89	103	1,203,351.57	1,115,478.65	93
oktobar	412,327.03	387,081.43	94	341,476.90	455,587.75	133	753,803.93	842,669.18	112
UKUPNO	3,615,445.67	3,018,427.27	83	3,245,869.31	3,506,356.27	108	6,861,314.98	6,524,783.54	95

Tabela 3.: naplata po fakturama za vodu (za fizička i pravna lica), sa uporednim podacima iz 2017. godine

Iz tabele se može vidjeti da je naplata lošija nego što je bila prethodne godine za 5%, odnosno za 17% manja kod fizičkih lica i za 8% veća kod pravnih lica. Treba napomenuti da se naplaćuje ukupna faktura u čiji sastav, osim vode i PDV-a, ulazi i Naknada za korišćenje i održavanje vodovodne i kanalizacione mreže, kao i kamata. Kada se uzme u obzir da je Naknada ukinuta početkom 2018. godine i da nije fakturisana od februara, može se zaključiti da je naplata u dosadašnjem periodu u okvirima očekivanog.

	TEHNIČKE USLUGE		VODA		UKUPNO		%
	2017	2018	2017	2018	2017	2018	
januar	7,834.95	11,031.80			7,834.95	11,031.80	141
februar	19,307.90	60,535.51		58.80	19,307.90	60,594.31	314
mart	7,734.80	11,582.00		5,219.48	7,734.80	16,801.48	217
april	19,724.40	40,013.80			19,724.40	40,013.80	203
maj	15,748.11	44,650.60			15,748.11	44,650.60	284
jun	109,857.27	69,346.17	368.52	94.72	110,225.79	69,440.89	63
jul	35,058.98	6,373.28	7,362.96	171.48	42,421.94	6,544.76	15
avgust	10,185.37	25,109.06	688.44	3,635.88	10,873.81	28,744.94	264
septembar	10,461.21	3,863.40	74.00	593.78	10,535.21	4,457.18	42
oktobar	6,053.30	15,433.00		7,660.30	6,053.30	23,093.30	381
UKUPNO	241,966.29	287,938.62	8,493.92	17,434.44	250,460.21	305,373.06	122

Tabela 4.: fakturisano po osnovu naloga sa fakturisanje bez PDV-a sa uporednim podacima iz 2017.g.

Fakture po osnovu naloga za fakturisanje izdate od strane Tehničke službe Društva odnose se na razne usluge koje Društvo pruža – tehnička saglasnost, crpljenje otpadnih voda, baždarenje vodomjera, mikrolociranje kvara na mreži i slično. Osim toga, ovim putem se fakturiše i utrošak vode za sve kategorije potrošača (na osnovu protoka) u slučaju kada je mjerni instrument neispravan. Može se vidjeti da je Društvo ostvarilo bolje prihode po ovom osnovu nego prethodne godine, što će prikazati i realizacija finansijskog plana.

4.2. Realizacija finansijskog plana za deset mjeseci 2018. godine

Sledećom tabelom predstavljena je realizacija u odnosu na projektovanu fakturisanu količinu vode i kanalizacije (u obzir nisu uzete korekcije jer se odnose na različite obračunske periode):

	FIZIČKA LICA			PRAVNA LICA			UKUPNO		
	projektovano	ostvareno	%	projektovano	ostvareno	%	projektovano	ostvareno	%
januar	156,895.20	133,151.90	85	107,171.87	122,759.85	115	264,067.07	255,911.75	97
februar	134,771.70	141,105.78	105	88,553.18	101,858.96	115	223,324.88	242,964.74	109
mart	157,850.70	137,685.38	87	167,138.96	110,194.95	66	324,989.66	247,880.33	76
april	147,270.90	166,920.75	113	160,664.21	207,365.02	129	307,935.11	374,285.77	122
maj	218,436.75	222,243.94	102	315,080.05	322,641.91	102	533,516.80	544,885.85	102
jun	299,338.20	302,980.48	101	752,824.52	469,051.24	62	1,052,162.72	772,031.72	73
jul	477,675.45	419,758.81	88	679,624.73	554,474.90	82	1,157,300.18	974,233.71	84
avgust	509,926.20	525,232.32	103	776,397.02	689,608.42	89	1,286,323.22	1,214,840.74	94
septembar	380,560.95	348,740.12	92	486,646.57	495,419.54	102	867,207.52	844,159.66	97
oktobar	202,319.25	230,938.01	114	272,725.21	270,271.75	99	475,044.46	501,209.76	106
UKUPNO	2,685,045.30	2,628,757.49	98	3,806,826.32	3,343,646.54	88	6,491,871.62	5,972,404.03	92

Tabela 5.: odnos projektovane i realizovane fakturisane količine vode i kanalizacije u € bez PDV-a

Može se primjetiti da je u ukupnom iznosu fakturisano za 8% manje nego što je planirano za deset mjeseci 2018. godine, od čega je za fizička lica fakturisano za 2% manje, a za pravna lica je fakturisano za 12% manje u odnosu od planiranog.

Realizacija planiranih prihoda za 2018. godinu tokom prethodnog perioda prikazana je sledećom tabelom:

PREGLED PRIHODA				
		PLANIRANO 2018	OSTVARENO na dan 31.10.2018.	index
6122	PRIHOD OD PRODAJE PROIZVODA I USLUGA	7,277,637.00	6,317,272.00	87
6122010	prihodi od prodaje vode - privreda	4,057,077.00	3,349,617.45	83
6122020	prihodi od prodaje vode - građani	2,970,560.00	2,614,813.60	88
6122160	prihodi od naknade		68,222.49	
6122	prihodi od prodaje usluga - priključci, crpljenje, montaža, baždarenje, monitoring, povraćaj vodomjera, ostalo	250,000.00	246,003.79	98
6122120	prihod od usluga - nelegalno preuzeta voda		15,614.66	
6122140	prihod od usluga - pričinjena šteta		23,000.00	
6210	PRIHOD PO OSNOVU UPOTREBE PROIZVODA	90,000.00	50,738.00	56
6210000	interne situacije - građevinski objekti		0.00	
6211000	popravljeni vodomjeri	90,000.00	50,738.00	56
6402	PRIHODI OD DOTACIJA (refundacija bolovanja)	45,000.00	41,210.34	92
6403	DONACIJE -opština, evropska komisija, ostalo	70,000.00	99,713.00	142
6623	PRIHODI OD KAMATA	300,000.00	327,686.89	109
6623000	prihod od kamata po sudskim izvršenjima		1,140.98	
6623100	prihod od kamata po potraživanjima		326,545.91	
6624	PRIHODI OD KAMATA PO VIĐENJU	500.00	1,793.24	359
6629	PRIHODI OD KAMATA ZA STAMBENE KREDITE	350.00	0.00	0
6770	PRIHODI OD SMANJENJA OBAVEZA	1,350.00	6,781.44	502
6790	OSTALI POSLOVNI PRIHODI	4,000.00	4,071.73	102
6790000	sudske takse	1,000.00	265.00	27
6790100	nagrada sudskog izvršitelja	3,000.00	3,806.73	127

6791	PREMIJE OSIGURANJA		1,452.64	
6850	PRIHODI OD USKLAĐIVANJA VRIJEDNOSTI		22,835.34	
	REZERVISANJA (sudski sporovi, premije, viskovi, ranije godine...)	20,000.00	0.00	0
UKUPNO PRIHODI:		7,808,837.00	6,873,554.61	88

Tabela 6.: realizacija planiranih prihoda za deset mjeseci 2018. godine

Za deset mjeseci 2018. godine ostvareno je 88% od planiranog za cijelu godinu. Očekujemo da će se preostalih 12% planiranih prihoda svakako realizovati do kraja godine.

Realizacija planiranih rashoda i troškova za 2018. godinu tokom prethodnog perioda prikazana je sledećom tabelom:

PREGLED RASHODA		PLANIRANO 2018	OSTVARENO na dan 31.10.2018.	index
5019	TROŠKOVI ISPORUČENE VODE	1,450,000.00	1,224,655.97	84
5110	TROŠKOVI MATERIJALA	300,000.00	165,882.24	55
5121	TROŠKOVI KANCELARIJSKOG MATERIJALA	20,000.00	15,165.59	76
5122	TROŠKOVI REZERVNIH DJELOVA	15,000.00	12,279.78	82
5130	TROŠKOVI ELEKTRIČNE ENERGIJE	360,000.00	223,800.67	62
5131	TROŠKOVI POGONSKOG GORIVA - lož ulje	2,500.00	0.00	0
5133	TROŠKOVI GORIVA I MAZIVA	62,000.00	50,103.64	81
5200	TROŠKOVI NETO ZARADA	1,820,000.00	1,555,211.71	85
5207	TROŠKOVI POREZA NA ZARADE	258,000.00	220,353.44	85
5208	TROŠKOVI DOPR.ZA SOC.OS. - na teret zaposlenog	653,000.00	560,171.54	86
521	TROŠKOVI DOPR.ZA ZARADE - na teret poslod.	308,000.00	275,432.91	89
5220	TROŠKOVI UGOVORA O DJELU	30,000.00	15,020.25	50
5250	TROŠKOVI NAKNADA FIZIČKIM LICIMA - zakup	2,300.00	2,049.10	89
5260	TROŠKOVI ODBORA DIREKTORA	25,800.00	21,985.70	85
5290	TROŠKOVI OTPREMNINA ZA PENZIJU I SPORAZUMNI RASKID	230,000.00	245,380.61	107
5291	JUBILARNE NAGRADE			
5292-93	TROŠKOVI PREVOZA NA SL. PUTU - noćenje, prevoz, ostalo	10,000.00	7,368.73	77
5295	TERENSKI DODATAK	3,000.00	2,208.60	74
5296	POMOĆ RADNICIMA U SLUČAJU SMRTI ČLANA PORODICE	10,000.00	5,000.00	50
5297	SUBVENCIJE I POMOĆI	12,000.00	4,473.43	37
5298	OSTALI LIČNI RASHODI - sindikat (pomoci, sport,igre)	15,000.00	2,000.00	13
5299	OSTALI LIČNI RASHODI - zimnica	90,000.00	0.00	0
5310	TROŠKOVI TRANSPORTNIH USLUGA	12,000.00	792.66	7
5312	TROŠKOVI PTT USLUGA I TV PRETPLATE	36,000.00	20,411.93	57
5320	TROŠKOVI USLUGA ODRŽAVANJA (osnovna sredstva)	60,000.00	70,812.42	118
533	TROŠKOVI ZAKUPNINE	800.00	121.60	15
5350	TROŠKOVI REKLAME I PROPAGANDE	2,000.00	237.00	12
5390	TROŠKOVI USLUGA ZAŠTITE NA RADU	5,400.00	4,500.00	83
5392	TROŠKOVI KORIŠĆENJA VODE ČELOBRDO		12,597.23	
5404	TROŠKOVI AMORTIZACIJE	870,000.00	634,618.00	73
545	REZERVISANJA ZA OTPREMNINE I JUBILARNE NAGRADE	25,000.00	0.00	0
5500	TROŠKOVI ZDRAV. USLUGA I ANALIZA VODE	30,000.00	24,333.98	81
5501	TROŠKOVI ADVOKATSKIH USLUGA	30,000.00	23,838.12	79
5502	TROŠKOVI ODRŽAVANJA ČISTOĆE	16,000.00	10,302.26	64
5503	TROŠKOVI USLUGA RAČUNOVODSTVA I REVIZIJE	30,000.00	18,695.00	62
5504	TROŠKOVI SAVJETOVANJA I SEMINARA	16,000.00	16,071.97	100
5509	TROŠKOVI NEPROIZVODNIH USLUGA	15,000.00	13,146.59	88
551	TROŠKOVI REPREZENTACIJE	12,000.00	5,813.00	48
552	TROŠKOVI OSIGURANJA IMOVINE I ZAPOSLENIH	6,600.00	4,614.53	70
5530	TROŠKOVI PLATNOG PROMETA	15,500.00	13,925.93	90

5540	TROŠKOVI ČLANARINA	15,500.00	13,049.55	84
5551	VODNI DOPRINOSI	125,000.00	98,190.96	79
555	TROŠKOVI OSTALIH POREZA	30,000.00	24,966.91	83
5599	OSTALI NEMATERIJALNI TROŠKOVI	25,000.00	18,603.09	74
5620	RASHODI KAMATA po kreditima, iz DPO i ostalo	50,000.00	44,493.41	89
5699	DRUGI FINANSIJSKI RASHODI	3,205.00	0.00	0
5742	MANJKOVI ALATA I INVENTARA - otpis	10,000.00	18,994.00	190
5760	OTPISI KRATKOROČNIH POTRAŽIVANJA - za tekuću godinu		28,899.62	
5761	DIREKTNI OTPISI POTRAŽIVANJA (po sudskim izvrš.)		148,843.05	
5790	KAZNE ZA PRESTUPE	10,000.00	53,315.24	533
5793	NAKNADA ŠTETE DRUGIM LICIMA	10,000.00	90,374.25	904
5794	IZDACI ZA HUMANITARNE I SPORTSKE NAMJENE	30,000.00	24,025.47	80
5850	ISPRAVKA VRIJEDNOSTI KUPACA	400,000.00	0.00	0
	REZERVISANJA (izgubljeni sporovi, izvršenja, manjkovi, obezvređivanja, otpisi, investicije, ...)	200,000.00	0.00	0
UKUPNO RASHODI:		7,767,605.00	6,047,131.68	78

Tabela 7.: realizacija planiranih prihoda za deset mjeseci 2018. godinu

Za deset mjeseci 2018. godine ostvareno je 78% od planiranog za cijelu godinu, s tim što je trošak po osnovu amortizacije osnovnih sredstava (k-to 5404) procijenjen za devet mjeseci na osnovu prošlogodišnjeg troška, dok su troškovi po osnovu otpisa alata i sitnog inventara (k-to 5794) ukalkulisana po osnovu nabavke tokom devet mjeseci 2018. godine. Troškovi po osnovu ispravke vrijednosti kupaca (k-to 5850) planirani su u odnosu na nenaplaćena potraživanja iz 2016. godine u iznosu od 400.000,00€, što predstavlja zbir nenaplaćenih prihoda po osnovu od prodaje usluga za privredu i građane umanjen za prihode od usklađivanja vrijednosti i kratkoročnih finansijskih plasmana. Ovi troškovi mogu da se obrade tek nakon završene poslovne godine. Obzirom da su pojedine presude protiv Društva donijete u korist tužitelja (još uvijek nisu pravosnažne), kao i da je neizvjesno da li će se potpisati eventualni novi Anex ugovora o razgraničenju troškova po DBFO Ugovoru sa sigurnošću se ne može reći da li će se planirani troškovi ostvariti ili premašiti.

4.3. Analiza trenutnog stanja

Nakon sagledavanja realizovanog programa rada i finansijskog plana za prethodni period 2018. godine došlo se do sledećih zaključaka:

PREDNOSTI

- Sopstvena vodoizvorišta – održivo crpljenje sopstvenih vodnih resursa omogućava manje preuzimanje količina vode od Regionalnog vodovoda, manju cijenu koštanja sirove vode, manje troškove distribucije, pa samim tim i smanjenje troškova po osnovu preuzimanja i crpljenja vode.
- Modernizacija – slanje računa putem elektronske pošte, web-site Društva putem kojeg se može prijaviti stanje na mjernom instrumentu, imati uvid u dugovanje, poslati zahtjev za reklamaciju, kao i zahtjev za slanje računa putem elektronske pošte.
- Rad na smanjenju gubitaka vode obučenom kadru omogućava oprema koja je relativno nova i funkcionalna.
- Korisnički servis u službi potrošača.

NEDOSTACI

- Nedovoljno kadrova tehničke struke – povećati aktivnosti na obuci i usavršavanju znanja i vještina potrebnih za unapređenje upravljanja vodosnabdijevanjem i odvođenjem otpadnih voda, kao i unapređenju upravljanja informacionim tehnologijama.
- Nedovoljno tehničke opreme i mehanizacije – Društvo ne posjeduje mehanizaciju ni opremu koja bi mu omogućila lakši prenos materijala i čišćenje cjevovoda otpadnih voda do i na nedostupnim lokacijama, mašine za sabijanje tla i iskop kanala po svim vrstama tla, oprema za snimanje cjevovoda svih profila i slično.
- Nemogućnost naplate pojedinih potraživanja – sudski sporovi koji su još uvijek u toku, stečaj i likvidacija pojedinih privrednih društava,
- Neusaglašenost međusobnih obaveza i potraživanja sa Opštinom Budva i korisnicima budžeta Opštine Budva.
- Nedostatak tehničkih i finansijskih podataka iz informacionih sistema potrebnih za dobijanje ključnih indikatora poslovanja – informacioni sistem Društva trebaće da se usaglasa sa podzakonskim aktima koji su u fazi donošenja od strane Regulatorne agencije za energetiku.

PERSPEKTIVA

- Unapređenje informacionih tehnologija – ažuriranje GIS baze podataka, ažuriranje baze podataka o potrošačima, optimizaciju procesa upravljanja podataka o potrošnji vode, unapređenja softvera za očitavanje vodomjera, unapređenje sistema SCADA, unapređenje softvera Infostream, implementiranje EDAMS TECHNOLOGY, ...
- Poboljšanje komunalne infrastrukture – zamjena dotrajale infrastrukture, smanjenje količine neprihodovane vode (gubitaka), unapređenje postrojenja za crpljenje vode, ...
- Unapređenje standarda – kontrola i usavršavanje standarda kvaliteta usluga.
- Konkurisati za nove IPA projekte koji se odnose na unapređenje vodosnabdijevanja.

PRIJETNJE

- Ekonomska kriza – uvijek moguća.
- Zakon o komunalnim djelatnostima – neusklađenost Zakona sa stanjem privrednih društava koja se bave komunalnim djelatnostima, a u vezi sa metodologijom za utvrđivanje cijena regulisanih komunalnih djelatnosti, komunalnom infrastrukturom, kao i neblagovremenim donošenjem i usvajanjem podzakonskih akata.
- Ugovor o isporuci vode – ugovor koji je potpisan sa Regionalnim vodovodom i trenutno je na snazi nije povoljan za Društvo.
- Ugovor o razgraničenju troškova po DBFO Ugovoru – eventualno novo zaduženje po novom aneksu ovog ugovora od strane opštine Budva negativno bi uticao na poslovanje Društva.

- Sudski procesi koji se pred nadležnim sudovima vode protiv Društva mogu izazvati finansijske probleme u poslovanju Društva.

I pored poteškoća koje je Društvo imalo u poslovanju tokom proteklog perioda 2018. godine finansijsko stanje je bilo stabilno. Društvo je izmirilo obaveze prema bankama po osnovu jednog kredita; izmirivalo je nesporne obaveze prema dobavljačima; obaveze prema zaposlenima po osnovu zarada, naknada zarada i ostalih obaveza po osnovu istih takođe su redovno izmirivane; naplaćivana su nesporna potraživanja od kupaca, dok se za sporna potraživanja Društvo obratilo Javnom izvršitelju i/ili nadležnom Sudu, pa je i tim putem naplaćen dio potraživanja. Detaljni Izvještaj o poslovanju Društva za 2018. godinu dostaviće se na razmatranje nadležnim organima nakon završnog računa – finansijskih iskaza za 2018. godinu.

5. Program rada za 2019. godinu

Godišnji programa rada i finansijski plan (u daljem tekstu: Plan) izrađuje Sektor za finansije, odnosno Služba plana i analize na osnovu podataka koji se dostavljaju iz svih sektora Društva. Na osnovu člana 30. Statuta Društva, a na predlog Izvršnog direktora, Plan usvaja Odbor direktora Društva i to do kraja tekuće godine za narednu godinu, nakon čega se isti dostavlja Osnivaču radi davanja saglasnosti.

Plan za 2019. godinu je rađen na osnovu analize tekućeg stanja poslovanja, realizacije programa rada i finansijskog plana za deset mjeseci 2018. godine, analize prihoda i rashoda sredstava za deset mjeseci 2018. godine i predviđanja istih za preostala dva mjeseca iste godine, kao i na osnovu analize rada i planiranog programa rada svih sektora Društva pojedinačno.

Primarni cilj izrade Plana je jasno definisanje strategije upravljanja aktivnostima poslovanja Društva u procesu poboljšanja vodosnabdijevanja i odvođenja otpadnih voda na teritoriji opštine Budva, kao i poboljšanja kvaliteta pružanja ostalih usluga Društva.

Kao što je već prethodno rečeno, Društvo obavlja svoju djelatnost kroz nekoliko sektora, i svaki od njih je dostavio predloženi plan i program rada za 2019. godinu.

5.1. Sektor za organizaciju, planiranje i razvoj

Sektor za organizaciju, planiranje i razvoj bavi se pitanjima unutrašnje organizacije, izdavanja tehničkih uslova i saglasnosti na dokumentaciju, detekcijom i smanjenjem gubitaka, investicijama, praćenjem kontrole kvaliteta vode, kao i praćenjem i unapređenjem standarda kvaliteta.

Što se tiče unapređenja unutrašnje organizacije formirana je komisija za izradu novog Pravilnika o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta. Potrebne informacije biće dobijene tek nakon izrade pomenutog pravilnika. Tehnološki sistemi za dezinfekciju vode za piće neće se mijenjati, dok tehnološkim sistemima za prečišćavanje otpadnih voda ne upravlja naše Društvo.

Tehnički uslovi i saglasnosti na tehničku dokumentaciju izdaju se po službenoj dužnosti i na zahtjev nadležnih državnih i lokalnih organa, pa se na njihovu dinamiku ne može uticati. Očekuje se da će biti izdato oko 285 tehničkih uslova i oko 155 saglasnosti na tehničku dokumentaciju.

Planirano je da će se obraditi oko 200 naloga u vezi sa priključenjem na vodovodnu i/ili fekalnu infrastrukturu, montažu i registraciju vodomjera, razdvajanje potrošača i slično. Obim ovih poslova zavisi od otga koliko će biti investicija u našoj opštini, pa je pretpostavljena vrijednost naplate ovih usluga cca 250.000€.

Investicije u hitrotehničke objekte su obaveza Osnivača Društva, pa je plan investicija nemoguće pretpostaviti. U prethodnim obračunskim periodima menadžment Društva se odlučivao za pojedine investicije koje su bile neophodne za nesmetani rad Društva, pa je predlog ovog sektora da se u plan investicija uvrsti paušalna vrijednost od 40.000€, koja će biti utrošena na investiranje u infrastrukturu.

Detekcija i smanjenje gubitaka iziskuju usku saradnju tehničkog sektora i sektora za planiranje, organizaciju i razvoj. Kako bi se smanjili gubici, odjeljenje za detekciju i smanjenje gubitaka će, kao i u prethodnom periodu, kontrolisati vodovodnu mrežu na teritoriji Budve, definisati kritične zone, obezbijediti tehničku podršku i pored kontrole putem fiksnih mjerača kontrolu vršiti i mobilnim mjeračima. Planirana je i ugradnja dodatnih mjerača protoka po definisanim zonama bilansiranja radi kvalitetnijeg praćenja ulaznih protoka vode kako bi se jasnije analizirali gubici i prije pronašla i sanirala mjesta gubitaka. Planira se i nabavka koleracionih radio logera šuma curenja – ZONESCAN 820, koji omogućavaju detekciju prisustva curenja i određivanje tačke pucanja vodovodne cijevi u željenoj oblasti pretrage. Za nabavku ove opreme neophodno je planirati finansijska sredstva u iznosu cca 15.000€. Kontrola vodovodne mreže vršiće se u okviru zona određenih projektom IPA fonda - „Održivo upravljanje vodnim resursima“. Pored navedenih aktivnosti ažuriraće se i GIS baza podataka u koju će se ucrtavati novi i rekonstruisani cjevovodi i priključci. Planirano je i učešće na projektu „Savjetodavne usluge za upravljanje infrastrukturnim sredstvima za komunalna preduzeća u jugoistočnoj Evropi“. Ovaj projekat podrazumjeva implementiranje Edams Tehnology, koja obuhvata registar imovine i mrežnog upravljanja podataka; zatim upravljanje održavanjem i licenciranjem sistema za održavanje; kao i upravljanje komercijalnim podacima, kvalitetom vode, distribucijom vode, neprihodovanom vodom, planiranjem sanacije i održavanja infrastrukture i slično. Postoji tri vrste paketa ove tehnologije, pa u zavisnosti od toga kojoj fazi naše Društvo pripada, treba planirati finansijska sredstva u minimalnom iznosu od 5.000€.

Ispitivanje kvaliteta vode za piće, kao i prethodnih godina, vršiće se na dva nivoa – eksterno i interno. Eksterno ispitivanje kvaliteta vode je zakonska obaveza gdje su po zakonu propisane količine minimalnih kontrola vode na godišnjem nivou koje se vrše u eksternim laboratorijama i neophodno je izdvojiti cca 50.000€. Interna kontrola mutnoće i koncentracije rezidualnog hlora vrši se svakodnevno. Kako bi se interna kontrola vode što bolje i kvalitetnije obavljala planira se nabavka turbidimetra za sva izvorišta, kao i nabavka 7 (sedam) hlorkomparataro. Za nabavku ove opreme neophodno je izdvojiti sredstva u iznosu od cca 20.000€. Planirano je i servisiranje hlornih stanica, nabavka potrebnih hemikalija i prateće opreme sredstava za rad, za koje je neophodno planirati finansijska sredstva u iznosu od cca 50.000€. U planu je i izgradnja magacina za hlor, ali lokacija istog još uvijek nije definisana pa se samim tim ni troškovi ne mogu precizno definisati. Za izgradnju magacina za hlor, izradu tehničke dokumentacije i ostalih preinvesticionih radnji za izgradnju hlornih stanica treba predvidjeti trošak od cca 15.000€.

U narednoj godini planirano je unaprijeđenje i ovladavanje ISO 27001 standarda (sastavni dio ISO 9001:2015 standarda), koji se odnosi na bezbjednost i zaštitu podataka i cjelokupne kompjuterske opreme unutar Društva. Ukupno ulaganje za potpunu implementaciju ovog standarda je minimum 4.000€. Za uspješnost planirane implementacije i unapređenje EMS-a ISO 14001:2015 Sistem menadžmenta zaštite životne sredine, potrebno je obezbijediti finansijska sredstva u iznosu od cca 5.000€, koja će se uložiti u izgradnju objekta za lagerovanje opasnih materijala, potpisivanje ugovora za odvođenje otpada, nabavku posude za skladištenje, kao i edukaciju zaposlenih o upravljanju otpadom i zaštiti životne sredine. U cilju zadržavanje HACCP sistema potrebno je ispraviti utvrđene nepravilnosti koje se odnose na priključivanje tri rezervoara i crpnih stanica na kanalizacioni sistem, osposobljavanje muljnih ispusta, izgradnja magacina za hlor, izolovanje usisne cijevi u Reževićima (investicija cca 1.000€), ukopavanje svih cijevi koje idu iznad zemlje, obezbijediti ADR sertifikat za bar jedno vozilo i jednog vozača, sve površine koje su korozirale premazati zaštitom od korozije, sertifikovati djelove vodovodnog sistema (Podgor i Utrg) koji još uvijek nisu dobili HACCP sertifikat (investicija cca 4.000€). Plan za unapređenje i primjenu standarda ISO 27001:2013 sistem zaštite i bezbjednosti podataka sadrži digitalizaciju sistema, online kupovinu, obuku zaposlenih, razvoj programa za digitalno očitavanje vodomjera, kontrolu očitavanja i efikasnosti inkasanata, razvoj i održavanje centralnog informacionog sistema, obnova licenci za antivirusne programe, obuke i radionice IPA fonda, kao i backup server. Za potpunu implementaciju ovog standarda potrebno je ukupno ulaganje od minimum 40.000€. Osim pomenutog, za uspješnu implementaciju postojećih standarda i njihovu dalju nadogradnju tokom 2019. godine potrebno je izdvojiti i sredstva u minimalnom iznosu od 5.000€, koja će se upotrijebiti za specijalizovane kurseve, eksterne provjeravače i sprovođenje plana integriteta.

Sve planirane aktivnosti, kako investicione tako i rad na usavršavanju i održavanju postojećih sistema Društva, iziskuju određenje troškove Društva, pa je neminovno da njihovo ostvarivanje zavisi od finansijskih mogućnosti Društva.

5.2. Sektor za tehničke poslove

Plan zahvaćene i nabavljene vode veoma je teško predvidjeti, jer isti zavisi od hidrometeoroloških uslova tokom godine. Sektor za tehničke poslove tokom 2018. godinu planira da ukupno u sistem upumpa oko 8.300.000m³ vode, od čega planira da maksimalno crpi vodu iz izvorišta koja su u vlasništvu Društva, dok se od Regionalnog vodovoda planira kupiti godišnja minimalna količina vode propisana Ugovorom o isporuci vode br. 01-1771/1 od 30.03.2016. godine. Ukoliko se zbog padavina ne ispuni plan zahvaćene vode sa lokalnih vodoizvorišta, količina vode koja se nabavlja iz sistema Regionalnog vodovoda biće uvećana. Trend manje preuzetih količina vode od Regionalnog vodovoda, kao i trend smanjenja crpljenja sopstvenih vodoizvorišta bez posljedica po kvalitetno vodosnabdijevanje, a sa ciljem smanjenja gubitaka, planira se i u narednom periodu.

Blagovremeno otkrivanje i sanacija kvarova na vodovodnoj i kanalizacionoj mreži je takođe jedna od glavih aktivnosti tehničkog sektora. Pored skoro svakodnevnih zadataka na otklanjanju kvarova, tehnički sektor radi na unapređivanju vodosnabdjevanja zamjenom dotrajalih cjevovoda i investiranjem u nove cjevovode. S tim u vezi tokom 2019. godine planira se sledeće:

- Izmještanje magistralnog cjevovoda Ø200 mm, Blizikuće – Sveti Stefan.
- Izgradnja novog cjevovoda na trasi Topliš – Lastva Grbaljska
- Izgradnja novog cjevovod Ø200 mm od Rafailovića do Zavale (od pravca Rafailovića blindiran kod Hotela Splendid, a iz pravca Zavale kod Hotela Beograd).
- Rekonstrukcija cjevovoda Ø200 u ulici Slovenska obala (od Hotela Aleksandar do otvorenog Trokadera i od Starog vrtića do Hotela Mogren).
- Rješavanje problema vodosnadbjevanja naselja Lazi.
- Rješavanje problema vodosnadbjevanja naselja Gospoština.
- Zamjena cijevi Ø160 PVC od HS Elmos do kraja slijepe ulice u naselju Dubovica Lux.
- Rekonstrukcija cjevovoda Ø2" u naselju Borete.
- Rekonstrukcija cjevovoda Ø2" u naselju Boljači do.
- Rekonstrukcija cjevovoda Ø125 mm (Pančevačka ulica do kuće Boreta u Podkošljun).
- Rekonstrukcija preostale mreže Ø2" kod Merkurovih zgrada u Laze.
- Zamjena cjevovoda Ø150 u Čučuke i rekonstrukcija radi poboljšanja vodosnadbjevanja.

Planom uređenja prostora opštine Budva za 2019. godinu predviđena je izgradnja pojedinih projekata koji su od zajedničkog interesa:

- Izgradnja:
 - Izmještanje vodovodnog kraka od Hotela Maestral do plaže Kamenovo u iznosu od 780.000,00 €
 - Izgradnja Hidrostanice „Lazi“ (rezervoar, potisni cjevovod, stanica) u iznosu od 450.000,00 €
 - Izgradnja i rekonstrukcija vodovodne i kanizacione mreže na teritoriji opštine u iznosu od 100.000,00 €
 - Sanacija ispusta Jaz u iznosu od 120.000,00 €
- Projektovanje i revizija:
 - Regulacija otpadnih voda u Buljarici u iznosu od 70.000,00 €
 - Sanacija podmorskog ispusta u Svetom Stefanu u iznosu od 15.000,00 €
 - Tretiranje otpadnih voda Jaz u iznosu od 15.000,00 €.

Što se tiče kanizacione mreže u planu su rekonstrukcije i sanacije pojedinih djelova postojeće mreže: u naselju Babin do, u naselju Budva polje kod restorana „Kangaroo“ i prespajanje cjevovoda u naselju Rozino. Planirano je i izmještanje pojedinih djelova kanizacionih cjevovoda: u naselju Čučuci, zatim u naselju Sveti Stefan kod hotela „Azimut“, u centru Petrovca. Osim toga, odjeljenje održavanja kanizacione mreže planom predviđa da tokom 2019. godine pruži usluge trećim licima u vidu crpljenja, pranja i čišćenja separatora masti,

crpljenja septičkih jama, raznih intervencija na kanalizacionim cjevovodima, kao i rad na mreži atmosferske kanalizacije.

U sastavu Sektora za tehničke poslove nalazi se i odjeljenje kontrole i zamjene vodomjera, koje u svom planu i programu rada za 2019. godinu planira da na terenu zamjeni oko 1.500 vodomjera. Ispunjenje plana zavisi od nabavke novih vodomjera, od čega poseban značaj ima nabavka vodomjera dužine 11cm jer se mogu montirati u svim položajima. Ovo odjeljenje usko saraduje sa odjeljenjem baždarnice i servis vodomjera, pa je rad oba odjeljenja uzajamno zavisano – servis i baždarenje vodomjera zavisi od dinamike zamjene vodomjera na terenu, i obratno. Osim toga rad baždarnice zavisi i od nabavke dovoljnih količina rezervnih dijelova potrebnih za servisiranje vodomjera.

Kako bi se tehničke aktivnosti Društva što lakše odvijale, kako bi se smanjili troškovi angažovanja trećih lica i omogućilo brže pronalaženje i opravljavanje kvarova na mreži, treba razmotriti nabavku pojedine opreme i mašina:

- Manja kombinovana građevinska mašina (za lakši prenos do nedostupnih lokacija),
- Kamion za transport građevinskog materijala i gore navedene mašine,
- Građevinske vibro mašine za sabijanje tla,
- Mašina za iskop kanala po svim vrstama tla,
- Manje vozilo sa pumpom visokog pritiska za čišćenje kanalizacije,
- Vozilo sa vakum pumpom sa ispuštanje i čišćenje septičkih jama,
- Logeri za efikasniju detekciju gubitaka u vodovodnoj mreži,
- Kamere za snimanje cjevovoda svih profila.

5.3. Sektor nabavke

S obzirom da je izrada plana javnih nabavki za 2019. godinu u toku, jer je zakonski rok za njegovu predaju Direkciji za javne nabavke 31.01.2019.g., za izradu ovog plana poslužili su okvirni podaci čije bi vrijednosti trebale da odstupaju maksimalno +/- 10% od konačne vrijednosti u novom planu. Da li će se i u kojoj mjeri ostvariti ovaj plan prvenstveno zavisi od finansijskih mogućnosti Društva i njegovog ukupnog poslovanja tokom 2019. godine. Međutim, za redovno obavljanje poslovanja Društva potrebno je odrediti minimum zaliha i vrste materijala, kako se ne bi došlo u situaciju da pojedini poslovi ne mogu biti obavljani, pa se tokom 2019. godine planira nabaviti onoliko zaliha koliko je potrebno za nesmetan rad svih sektora Društva (okvirno nabavka zaliha bi trebala biti minimalno na prošlogodišnjem nivou).

5.4. Sektor za pravne i opšte poslove

Plan i program rada Službe za pravne i opšte poslove zasniva se na sastavljanju i podnošenju zahtijeva, žalbi i drugih vrsta podnesaka, zatim dostavljanja dokumentacije javnim izvršiteljima za potraživanja koja treba naplatiti, zastupanje Društva pred sudom, državnim organima, organima upravljanja i trećim licima, kao i saradnja sa sektorom prodaje i finansijskim sektorom Društva na obradi podataka za utuženja i/ili sklapanja vansudskih poravnanja. Tokom prethodnih godina Društvo je saradivalo sa nadležnim sudom i javnim

izvršiteljima, pa su mnoga potraživanja utužena i prinudno naplaćena. Za sva Rješenja o izvršenju koja su u prethodnom periodu donijeta od strane Javnog izvršitelja, a još uvijek nisu naplaćena, tražiće se promjena sredstava izvršenja – plenidba kojom bi se steklo založno pravo na imovini izvršnog dužnika. Međutim, postoje predmeti po osnovu potraživanja koja su predana nadležnom sudu i javnim izvršiteljima, ali još uvijek nisu donešene pravosnažne presude i/ili nije otpočela prinudna naplata putem institucije javnog izvršitelja. Od većih postupaka koje je Društvo pokrenulo, a još uvijek nisu okončani, izdvajaju se postupci protiv Euromix trade (v.s. 53.648,21€), Rekreatursa (v.s. cca 195.000,00€), i Zeta gradnje (43.543,76€). Ishod ovih utuženja još uvijek je neizvjestan.

Postoje i predmeti gdje je Društvo u svojstvu tuženog, odnosno pred sudom su pokrenuti predmeti protiv Društva u vrijednosti od oko 430.000€, kao i predmeti kojima još uvijek nije određena vrijednost, pa se ne može sa sigurnošću reći koliki će trošak Društva biti po tom osnovu, kao ni da li će ovi predmeti biti završeni tokom 2019. godine. Od većih predmeta pokrenutih protiv Društva izdvajaju se tužba Advokata Aleksandra Đurišića (v.s. 120.000,00€); radni spor Srzentić Violeta, Stanišić Marijana i Popović Dragan protiv Društva (v.s. 30.000,00€); Adriatic properties osporavanje duga za vodu cca 80.000,00€; i drugi. Tokom 2018. godine protiv Društva u svojstvu tuženog – solidarnog dužnika pokrenuti su sporovi od strane Rafailović Vasilija P.br.1286/17/12 gdje je vrijednost spora 1.699.000,00€, a tuženi su, pored našeg Društva, opština Budva, Država Crna Gora, WTE Desalinizacija morke vode; kao i spor od strane Šoškić Vladimira P.br.459/18 gdje je vrijednost spora 357.000,00€, a pored našeg Društva tužena je i opština Budva.

Zakon o komunalnim djelatnostima stupio je na snagu 25.02.2018. godine. Ovaj Zakon sadrži određene novine u dijelu finansiranja i obavljanju komunalnih djelatnosti. Regulatorna agencija za energetiku još uvijek nije donijela podzakonska akta, od kojih je za poslovanje Društva svakako najvažnija Metodologija za utvrđivanje cijena regulisanih komunalnih usluga. Nakon donošenja ovog akta donijeće se nove cijene usluga koje Društvo pruža korisnicima; pristupiće se usaglašavanju opštinskih propisa o osnivanju i uslovima obavljanja komunalne djelatnosti u odredbama koje nisu saglasne sa ovim Zakonom; zaključiće se ugovor sa Osnivačem o povjeravanju obavljanja komunalnih djelatnosti i korišćenju komunalne infrastrukture na period od tri godine; zaključiće se ugovori o pružanju komunalnih usluga sa korisnicima istih i radiće se na izjednačavanju cijena komunalnih usluga za pravna i fizička lica.

Planira se redovno obavljanje svih poslova vezanih za bezbjednost i zaštitu na radu, što podrazumjeva osposobljavanje radnika za bezbjedan rad, periodični pregled opreme za rad, rad na izmjenama i dopunama akta o procjeni rizika, upućivanje radnika na periodične ljekarske preglede i vođenje evidencije o istima, kao i nabavka i izdavanje ličnih zaštitnih sredstava za zaposlene u Društvu. Kako još uvijek nije donesen novi Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta njegovo donošenje se očekuje u 2019. Godini. Planira se redovno vršenje poslova vezanih za matičnu evidenciju zaposlenih u Društvu, izradi eventualnih ugovora o radu ili anexa ugovora, premještaji, razna rješenja i slično.

5.5. Sektor prodaje

Planom fakturisanih količina vode i kanalizacije za 2019. godinu predviđeno je ukupno povećanje za oko 3% za fizička lica, odnosno 1,5% za pravna lica, u odnosu na fakturisane količine vode i kanalizacije u 2018. godini. Pod pretpostavkom da turistička sezona bude na nivou prethodne, preduslovi za ovo povećanje su:

- veće angažovanje službe očitavanje vodomjera,
- ugradnja većeg broja vodomjera na daljinsko očitavanje na inače nepristupačnim mjernim mjestima,
- prijem nelegalnih/neregistrovanih potrošača, odnosno generalno povećanje broja korisnika na teritoriji opštine Budva.

S obzirom da se osnovni prihodi Društva zasnivaju na prodaji usluga sakupljanja, prečišćavanja i distribuiranja vode, najvažniji dio plana prodaje je plan fakturisanih količina vode, čija se projekcija zasniva na prethodnim godinama i trendu povećanja broja potrošača. Navedene mjere i aktivnosti rezultovale bi sledeću projekciju očitavanja i fakturisanja potrošnje vode i kanalizacije u 2019. godini (u obzir je uzeto da postoje dva cjenovnika u zavisnosti od toga da li su potrošači priključeni na postrojenje za prečišćavanje otpadnih voda ili nisu – za fizička lica procentualni odnos je 76/24, dok je za pravna lica 78/22):

	fizička lica		pravna lica		UKUPNO	
	m ³	€	m ³	€	m ³	€
januar	98,562	137,170.84	44,148	124,604.01	142,710	261,774.85
februar	102,339	145,362.61	37,157	103,389.28	139,496	248,751.89
mart	102,307	141,839.91	39,849	111,850.35	142,156	253,690.25
april	126,402	171,957.18	74,619	210,480.10	201,021	382,437.27
maj	167,968	228,942.59	118,629	327,488.78	286,597	556,431.37
jun	230,350	312,106.75	172,862	476,097.44	403,212	788,204.19
jul	315,825	432,392.66	206,929	562,804.44	522,754	995,197.10
avgust	394,730	541,033.05	259,182	699,967.84	653,912	1,241,000.89
septembar	264,330	359,241.62	185,058	502,861.67	449,388	862,103.29
oktobar	174,962	237,899.76	98,703	274,331.88	273,665	512,231.63
novembar	105,121	146,204.50	56,751	158,769.35	161,872	304,973.85
decembar	102,114	142,702.23	43,143	122,825.03	145,257	265,527.26
UKUPNO	2,185,010	2,996,854.70	1,337,030	3,675,470.17	3,522,040	6,672,323.86

Tabela 8: projekcija fakturisanih količina vode u m³ i € (bez PDV-a) za 2019.godinu

Očekuje se da će naplata projektovanog iznosa fakturisane količine vode i kanalizacije biti 100%, a da će ukupna naplata biti uvećana zbog naplate dugovanja iz ranijeg perioda.

6. Finansijski plan za 2019. godinu

Finansijski plan se projektuje na osnovu prihoda i rashoda planiranih za 2018. Godinu, zatim na osnovu ostvarenja istih za 10 mjeseci 2018. godine i projekcije preostala dva mjeseca, kao i analize prihoda i rashoda koji su sačinjavali bilans uspjeha za 2017. godinu.

Neophodno je napomenuti da Društvo ima nenaplaćena potraživanja iz prethodnih obračunskih perioda, za koja treba pronaći načine da se riješe – utužiti potrošače koji imaju neizmirena dugovanja i/ili eliminisati eventualne zastare potraživanja. Prije utuživanja potrošača sagledati mogućnost dobijanja spora kako bi se izbjeglo plaćanje sudskih taksi i voditi računa o zastari potraživanja – jednom riječju utužiti sva realna potraživanja. Što se tiče eliminacije instituta zastare potraživanja neophodno je da, prilikom popisa potraživanja i obaveza, komisija koja je nadležna za ovu vrstu popisa sagleda činjenično stanje, odredi zakonsku zastaru i da predloži mjera za rješavanje istih.

Jedan od osnovnih problema u sastavljanju finansijskog dijela Plana je taj što još uvijek nije donesen podzakonski akt Zakona o komunalnim djelatnostima – Metodologija za utvrđivanje cijena regulisanih komunalnih usluga. Iz tog razloga Plan je sastavljen na osnovu trenutnih cijena usluga vodosnabdijevanja i odvođenja otpadnih voda, kao i cijena ostalih usluga. Obzirom da cijene usluga vodosnabdijevanja i odvođenja otpadnih voda nisu u skladu sa novim Zakonom o komunalnim djelatnostima, neupitno je da će doći do izmjena i dopuna ovog Plana onog trenutka kad Regulatorna agencija za energetiku donese pomenuti podzakonski akt i on stupi na snagu.

Osnovne godišnje obaveze Društva su redovno izmirivanje:

- kredita kod banaka – ukupna zaduženja po osnovu raznih kredita i kamata po istim, kojima se Društvo zadužilo kod banaka u prethodnom periodu, za 2019. godinu iznose oko 314.000,00€. Ove obaveze su manje nego prethodne godine jer je, kao što je prethodno rečeno, Društvo izmirilo pojedine kredite tokom 2017. godine.
 - obaveza prema Regionalnom vodovodu – redovni računi,
 - obaveza prema Osnivaču po osnovu prečišćavanja otpadnih voda, čiji iznos zavisi od toga da li će se eventualno potpisati novi Anex Ugovora sa Osnivačem, a za sada iznosi oko 2.500.000,00€,
 - obaveze za zarade i naknade zarada - redovno isplaćivati lične dohotke i obaveze prema državi nastale po ovom osnovu,
 - obaveze za električnu energiju – redovni računi,
 - kao i sve ostale obaveze iz redovnog poslovanja.

6.1. Struktura projektovanih prihoda

Radi lakšeg sagledavanja struktura projektovanih prihoda izdijeljenja je na prihode od djelatnosti, ostale poslovne prihode, prihode od finansiranja i ostale prihode koji nisu rezultat uobičajenih aktivnosti Društva.

		PLANIRANO 2018	OSTVARENO od 01.01. - 31.10.2018.	PLANIRANO 2019	INDEX 19/18
6122010	prihodi od prodaje vode - pravna lica	4,057,077.00	3,349,617.45	3,675,470.00	91
6122020	prihodi od prodaje vode - fizicka lica	2,970,560.00	2,614,813.61	2,996,855.00	101
6122160	prihodi od naknade za održavanje i korišćenje vodovodne i kanalizacione mreže		68,222.49		
6122	prihodi od prodaje usluga - prikljucci, crpljenje, montaža, baždarenje, monitoring, povraćaj vodomjera, ostalo	250,000.00	246,003.79	275,000.00	110
6122120	prihod od usluga - nelegalno preuzeta voda		15,614.66		
6122140	prihod od usluga - pričinjena šteta		23,000.00		
6122	PRIHOD OD PRODAJE PROIZVODA I USLUGA	7,277,637.00	6,317,272.00	6,947,325.00	95

Tabela 9.: planirani prihodi od usluga

Prihodi od prodaje usluga planirani su u ukupnom iznosu od 6.947.325,00€. Prihodi od prodaje vode planirani su na osnovu plana očitavanja količine vode isporučene korisnicima od strane Sektora prodaje. Planirani prihodi od prodaje vode pravnim licima manji su za 9% u odnosu na iste koji su planirani za 2018. godinu, ali u većem iznosu od ostvarenih za 2018. godinu. Prihodi od prodaje ostalih usluga planirani su za 10% veći nego što je predviđeno planom za 2018. godinu, dok je prihode po osnovu nelegalno preuzete vode, kao i prihode po osnovu pričinjene štete nemoguće planirati.

		PLANIRANO 2018	OSTVARENO od 01.01. - 31.10.2018.	PLANIRANO 2019	INDEX 19/18
6210	prihod po osnovu upotrebe proizvoda (popravljeni vodomjeri)	90,000.00	50,738.00	80,000.00	89
6402	prihodi od dotacija (refundacija bolovanja)	45,000.00	41,210.34	60,000.00	133
6403	prihodi od donacija –opština, evropska komisija, ostalo	70,000.00	99,713.00	100,000.00	143
62-65	OSTALI POSLOVNI PRIHODI	205,000.00	191,661.34	240,000.00	117

Tabela 10.: planirani ostali poslovni prihodi

Ostali poslovni prihodi planirani su u ukupnom iznosu od 240.000,00€, što je za 17% iznad prošlogodišnjeg planiranog iznosa. Prihodi od popravljenih vodomjera planirani su u manjem iznosu za 11%, jer ti prihodi zavise od mogućnosti količine i popravke zamjenjenih na terenu, zatim od nabavke rezervnih djelova, kao i od količine zamjenjenih vodomjera na terenu. Prihodi od dotacija (refundacija bolovanja) su planirani u većem iznosu jer se ta refundacija odnosi na isplaćene zarade zaposlenima koji su bili na bolovanju preko 60 dana, kao i na trudničkom i/ili porodiljnom bolovanju tokom 2018. Prihodi od donacija odnose se na odložene prihode po osnovu amortizacije osnovnih sredstava koja su donirana Društvu od strane opštine, evropske komisije i drugih pravnih lica. Pomenuta sredstva imaju duži vijek trajanja, neka su tek donirana putem IPA projekta „Održivo upravljanje vodnim resursima“ i puštena u rad tokom 2018. godine, pa je neminovno da će prihodi po ovom osnovu biti veći od istih prethodnih godina.

		PLANIRANO 2018	OSTVARENO od 01.01. - 31.10.2018.	PLANIRANO 2019	INDEX 19/18
6623	prihodi od kamata (sud.izvršenja, potraživanja)	300,000.00	327,686.89	351,500.00	117
6624	prihodi od kamata po videnju	500.00	1,793.24	2,000.00	400
6629	prihodi od kamata za stambene kredite	350.00	0.00	350.00	100
66	FINANSIJSKI PRIHODI	300,850.00	329,480.13	353,850.00	118

Tabela 11.: planirani finansijski prihodi

Finansijski prihodi su planirani na osnovu prihoda od fakturisane kamate na nenaplaćena potraživanja i kamate određenje putem sudskih izvršenja, zatim kamate po viđenju po osnovu novčanih sredstava na računima kod banaka, kao i na osnovu prihoda od kamata po osnovu stambenih kredita datih zaposlenima.

		PLANIRANO 2018	OSTVARENO od 01.01. - 31.10.2018.	PLANIRANO 2019	INDEX 19/18
6741	viškovi materijala		0.00		
6770	prihodi od smanjenja obaveza	1,350.00	6,781.44		
6780	prihodi od neiskorištenih dugoročnih obaveza		0.00		
6790	ostali poslovni prihodi (sud.takse, nagrada jav.izv.)	4,000.00	4,071.73		
6791	premije osiguranja		1,452.64		
6850	prihodi od usklađivanja vrijednosti		22,835.34		
6920	prihodi iz ranijih godina		0.00		
	REZERVISANJA (sudski sporovi, premije osiguranja, viskovi, ranije godine, nelegalno preuzeta voda, pričinjena šteta, usaglašavanja, sudske takse, nagrada jav.izvršitelja,...)	20,000.00	0.00	99,000.00	495
67-69	OSTALI PRIHODI	25,350.00	35,141.15	99,000.00	391

Tabela 12.: planirani ostali prihodi

Nemoguće je planirati ostale prihode, jer se odnose na prihode koji se ostvaruju po osnovu popisa materijala, popisa osnovnih sredstava, popisa gotovine i gotovinskih ekvivalenata, zatim oprihodovanih troškova sudskih taksi i nagrade javnom izvršitelju, premije od osiguranja, prihoda od smanjenja obaveza i neiskorištenih dugoročnih obaveza, prihoda od usklađivanja vrijednosti, kao i prihoda iz ranijih godina. S tim u vezi planiraju se rezervisanja ostalih prihoda. Obzirom da je bila uspješna saradnja sa javnim izvršiteljima, da se očekuje dobijanje pojedinih sporova, kao i da je došlo do pojedinih izmjena u pravilnicima o knjiženju pojedinih kategorija kontnog okvira, ostali prihodi su planirani na iznos od 99.000,00€. Osim pomenutog u ovaj iznos ukalkulisani su i mogući prihodi od nelegalno preuzete vode i pričinjene štete na osnovu prethodnih poslovnih perioda.

		PLANIRANO 2018	OSTVARENO od 01.01. - 31.10.2018.	PLANIRANO 2019	INDEX 19/18
6122	PRIHOD OD PRODAJE PROIZVODA I USLUGA	7,277,637.00	6,317,272.00	6,947,325.00	95
62-65	OSTALI POSLOVNI PRIHODI	205,000.00	191,661.34	240,000.00	117
66	FINANSIJSKI PRIHODI	300,850.00	329,480.13	353,850.00	118
67-69	OSTALI PRIHODI	25,350.00	35,141.15	99,000.00	391
	UKUPNO PLANIRANI PRIHODI:	7,808,837.00	6,873,554.62	7,640,175.00	98

Tabela 13.: ukupno planirani prihodi po grupama za 2019. godinu

Prethodnom tabelom objedinjene su sve grupe planiranih prihoda za 2019. godinu i ukupno iznose 7.640.175,00€, što je za 2% manje nego što je planirano za 2018. godinu.

6.2. Struktura projektovanih troškova i rashoda

Radi lakšeg sagledavanja struktura projektovanih troškova i rashoda izdijeljenja je na troškove nabavne vrijednosti prodane robe, troškove materijala, troškove zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda, troškove amortizacije i rezervisanja, ostale poslovne rashode, finansijske rashode i ostale rashode koji nisu iz poslovnih aktivnosti.

		PLANIRANO 2018	OSTVARENO od 01.01. - 31.10.2018.	PLANIRANO 2019	INDEX 19/18
5019	troškovi isporučene vode - Regionalni vodovod	1,450,000.00	1,224,655.97	1,330,000.00	92
50	NABAVNA VRIJEDNOST PRODATE ROBE	1,450,000.00	1,224,655.97	1,330,000.00	92

Tabela 14.: planirani troškovi nabavne vrijednosti prodane robe

Troškovi nabavne vrijednosti prodane robe odnose se na vodu preuzetu iz sistema Regionalnog vodovoda. Kao što se može vidjeti ovi troškovi su planirani za 8% manji nego što su planirani za prethodnu godinu iz razloga što za deset mjeseci nije dostignut plan nego je Planirano je da se iz sistema Regionalnog vodovoda preuzmu minimalne količine vode koje su predviđene važećim ugovorom. To svakako zavisi od izdašnosti vodoizvorišta koja su u vlasništvu Društva.

		PLANIRANO 2018	OSTVARENO od 01.01. - 31.10.2018.	PLANIRANO 2019	INDEX 19/18
5110	troškovi materijala	300,000.00	165,882.24	250,000.00	83
5121	troškovi kancelarijskog materijala	20,000.00	15,165.59	20,000.00	100
5122	troškovi rezervnih djelova	15,000.00	12,279.78	15,000.00	100
5130	troškovi električne energije	360,000.00	223,800.67	300,000.00	83
5131	troškovi pogonskog goriva - lož ulje	2,500.00	0.00	2,500.00	100
5133	troškovi goriva i maziva	62,000.00	50,103.64	62,000.00	100
51	TROŠKOVI MATERIJALA	759,500.00	467,231.92	649,500.00	86

Tabela 15.: planirani troškovi materijala potrebnog za redovan rad

Može se vidjeti da su troškovi materijala i troškovi električne energije za deset mjeseci prethodne godine dostigli tek nešto malo preko polovine planiranog, dok će ostali troškovi do kraja tekuće godine dostići planirane iznose. Zbog toga su troškovi materijala i troškovi električne energije planirani u manjem iznosu nego za prethodnu godinu. To je rezultiralo da su ukupni troškovi materijala potrebnog za izvršavanje poslovnih aktivnosti Društva planirani za 14% u manjem iznosu nego za prethodni obračunski period.

		PLANIRANO 2018	OSTVARENO od 01.01. - 31.10.2018.	PLANIRANO 2019	INDEX 19/18
5200	troškovi neto zarada	1,820,000.00	1,555,211.71	1,800,000.00	99
5207	troškovi poreza na zarade	258,000.00	220,353.44	255,000.00	99
5208	troškovi doprinosa - na teret zaposlenog	653,000.00	560,171.54	645,000.00	99
521	troškovi doprinosa - na teret poslod.	308,000.00	275,432.91	305,000.00	99
5220	troškovi ugovora o djelu	30,000.00	15,020.25	20,000.00	67
5250	troškovi naknada fizičkim licima - zakup	2,300.00	2,049.10	2,300.00	100
5260	troškovi naknada članovima odbora direktora	25,800.00	21,985.70	25,800.00	100
5290	troškovi otpremnina za penziju i sporazumni raskid radnog odnosa	230,000.00	245,380.61	250,000.00	109
5292	troškovi prevoza na službenom putu - noćenje, prevoz,				
5293	ostalo	10,000.00	7,368.73	10,000.00	100
5295	terenski dodatak	3,000.00	2,208.60	3,000.00	100
5296	pomoć radnicima u slučaju smrti člana porodice	10,000.00	5,000.00	10,000.00	100
5297	subvencije i pomoći radnicima	12,000.00	4,473.43	12,000.00	100
5298	ostali lični rashodi - sindikat (pomoci, sport.igre)	15,000.00	2,000.00	15,000.00	100
5299	ostali lični rashodi - zimnica	90,000.00	0.00	90,000.00	100
52	TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI	3,467,100.00	2,916,656.02	3,443,100.00	99

Tabela 16.: planirani troškovi zarada, naknada i ostalih ličnih rashoda

Troškovi zarada su planirani za 1% manji nego za prethodni period, na osnovu ostvarenja istih koji su planirani za 2018. godinu. Ovi troškovi zavise od podnošenja i odobravanja zahtjeva zaposlenih za sporazumni raskid radnog odnosa, zatim od angažovanja lica po osnovu ugovorenih naknada, a prvenstveno od donošenja i usvajanja novog Pravilnika o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta.

		PLANIRANO 2018	OSTVARENO od 01.01. - 31.10.2018.	PLANIRANO 2019	INDEX 19/18
5404	troškovi amortizacije	870,000.00	634,618.00	840,000.00	97
545	rezervisanja za otpremnine i jubilarne nagrade	25,000.00	0.00	25,000.00	100
54	TROŠKOVI AMORTIZACIJE I REZERVISANJA	895,000.00	634,618.00	865,000.00	97

Tabela 17.: planirani troškovi amortizacije i rezervisanja

Amortizacija je sistemski postupak rasporedjivanja nabavne vrednosti osnovnog sredstva na rashode tokom njegovog upotrebnog veka. Sva imovina Društva kojoj sposobnost za stvaranje prihoda opada tokom njenog vijeka smatra se amortizivom imovinom, odnosno otpisivom imovinom. Zbog imovine koja je otpisana, a nova je tek stavljena u rad obračun amortizacije je planiran u manjem iznosu nego prethodne godine za 3%. Rezervisanja za otpremnine za penziju i jubilarne nagrade su kontinuirana rezervisanja, pa se na dan bilansa od strane ovlašćenih i licenciranih lica (aktuara) procjenjuje iznos ovih rezervisanja na osnovu informacija o zaposlenima iz kadrovske službe Društva.

		PLANIRANO 2018	OSTVARENO od 01.01. - 31.10.2018.	PLANIRANO 2019	INDEX 19/18
5310	troškovi transportnih usluga	12,000.00	792.66	12,000.00	100
5312	troškovi PTT usluga (telefoni, mobilni telefoni, poštanske usluge, internet,...)	36,000.00	20,411.93	33,000.00	92
5320	troškovi usluga održavanja	60,000.00	70,812.42	70,000.00	117
533	troškovi zakupnine	800.00	121.60	200.00	25
5350	troškovi reklame i propagande	2,000.00	237.00	1,500.00	75
5390	troškovi usluga zaštite na radu	5,400.00	4,500.00	5,400.00	100
5391	troškovi usluga prečišćavanja otpadnih voda		0.00	0.00	
5392	troškovi korišćenja vode - Čelobrdo		12,597.23	5,000.00	
5500	troškovi zdravstvenih usluga (analiza vode, sistematski i ljeakarski pregledi)	30,000.00	24,333.98	30,000.00	100
5501	troškovi advokatskih usluga	10,000.00	10,830.00	12,000.00	120
5501	troškovi nagrade javnog izvršitelja	20,000.00	13,008.12	18,000.00	90
5502	troškovi održavanja čistoće	16,000.00	10,302.26	16,000.00	100
5503	troškovi računovodstva i revizije	30,000.00	18,695.00	5,000.00	17
5504	troškovi savjetovanja i seminara	16,000.00	16,071.97	20,000.00	125
5509	troškovi neproizvodnih usluga (oglasi, fotokopiranje, ishrana na terenu, špedicija, utrošena voda, ...)	15,000.00	13,146.59	15,000.00	100
551	troškovi reprezentacije	12,000.00	5,813.00	10,000.00	83
552	troškovi osiguranja imovine i zaposlenih	6,600.00	4,614.53	6,600.00	100
5530	troškovi platnog prometa	15,500.00	13,925.93	15,500.00	100
5540	troškovi članarina	15,500.00	13,049.55	15,500.00	100
5551	vodni doprinosi	125,000.00	98,190.96	120,000.00	96
555	troškovi ostalih poreza	30,000.00	24,966.91	30,000.00	100
5599	ostali nematerijalni troškovi (sudske, administrativne i druge takse, registracije, atesti, ...)	25,000.00	18,603.09	25,000.00	100
53 i 55	OSTALI POSLOVNI RASHODI	482,800.00	395,024.73	465,700.00	96

Tabela 18.: planirani ostali poslovni rashodi

Ostali poslovni rashodi odnose se na troškove i rashode grupe 53 i 55 važećeg kontnog okvira za privredna društva. Tokom deset mjeseci 2018. godine ostvareno je 82% od ukupno planiranih ostalih poslovnih rashoda. Troškovi transportnih usluga se većim dijelom odnose na propusnice za parking za službena vozila, kako bi sve službe nesmetano funkcionisale na terenu. Troškovi prečišćavanja otpadnih voda nisu planirani ni za sledeću godinu, dok je novi trošak korišćenja vode – Čelobrdo po osnovu Ugovora o korišćenju vode sa vrela Čelobrdo br. 01-3765/01 od 24.06.2016. godine za period od potpisivanja ugovora do kraja 2018. godine knjižen u tekućoj godini. Ovaj trošak za 2019. godinu iznosi 5.000,00€ po osnovu pomenutog ugovora. Umanjeni su troškovi zakupnina jer se odnose samo na zakup boca za hlor, zatim troškovi računovodstva i revizije jer se za sledeću godinu planira samo redovna revizija, kao i vodni doprinosi (naknada za korišćenje vode i naknada za zaštitu od zagađivanja vode) koji se obračunavaju na osnovu fakturisane količine vode i kanalizacije korisnicima.

		PLANIRANO 2018	OSTVARENO od 01.01. - 31.10.2018.	PLANIRANO 2019	INDEX 19/18
5620	rashodi kamata po kreditima, iz DPO i ostalo	50,000.00	44,493.41	50,000.00	100
5699	drugi finansijski rashodi	3,205.00	0.00	3,205.00	100
56	FINANSIJSKI RASHODI	53,205.00	44,493.41	53,205.00	100

Tabela 19.: planirani finansijski rashodi

Obzirom da su tokom 2017. godine otplaćeni pojedini krediti finansijski, rashodi za 2019. godinu, koji se odnose na troškove kamata po preostalim kreditima, planirani su na istom nivou kao i za prethodni obračunski period.

		PLANIRANO 2018	OSTVARENO od 01.01. - 31.10.2018.	PLANIRANO 2019	INDEX 19/18
5740	manjkovi materijala		0.00		
5742	manjkovi alata i inventara – otpis	10,000.00	18,994.00		
5743	rashod osnovnih sredstava				
5705	otpis osnovnih sredstava		0.00		
5760	otpisi kratkoročnih potraživanja – za tekuću godinu		28,899.62		
5761	direktni otpisi potraživanja (po sudskim izvrs.)		148,843.05		
5770	rashod materijala				
5790	kazne za prestupe	10,000.00	53,315.24		
5793	naknada štete drugim licima	10,000.00	90,374.25		
5794	izdaci za humanitarne i sportske namjene	30,000.00	24,025.47	30,000.00	100
5850	ispravka vrijednosti kupaca	400,000.00	0.00	400,000.00	100
5851	rashodi po osnovu usklađivanja vrijednosti		0.00		
5853	rashodi po osnovu kratkoročnih pozajmica				
5920	finansijski rashodi iz ranijeg perioda		0.00		
	REZERVISANJA (izgubljeni sporovi, kazne za prestupe, naknada štete, sudska izvršenja, manjkovi, rashodi, obezvređivanja, otpisi, investicije, troškovi IPA projekta, rashodi po osnovu usklađivanja vrijednosti, ...)	200,000.00	0.00	370,000.00	185
57-59	OSTALI RASHODI	660,000.00	364,451.63	800,000.00	121

Tabela 20.: planirani ostali rashodi koji nisu iz poslovnih aktivnosti

Kategorijom Ostali rashodi grupe 57-59 obuhvaćeni su troškovi i rashodi koji je nemoguće sa sigurnošću planirati, jer isti ne proizilaze direktno iz poslovnih aktivnosti Društva. To se može vidjeti i iz prethodne tabele, gdje su pojedini troškovi i rashodi ovih grupa planirani, pa je zbog poslovne situacije jednostavno bilo nemoguće ostati u okviru

planiranog. Zbog toga je najsigurnije planirati ukupna rezervisanja po osnovu ovih troškova i rashoda (manjkovi, izgubljeni sporovi, kazne za prestepe, naknada štete, sudska izvršenja, manjkovi, rashodi, obezvređivanja, otpisi, investicije, troškovi IPA projekta, rashodi po osnovu uskladjivanja vrijednosti, ...). Osim toga manjkovi i otpisi materijala, osnovnih sredstava i potraživanja zavise od popisa, čiji je konačni ishod nemoguće predvidjeti. U vezi sa svim prethodno rečenim rezervisanja za pomenute troškove i rashode su planirana u iznosu od 370.000,00€.

		PLANIRANO 2018	OSTVARENO od 01.01. - 31.10.2018.	PLANIRANO 2019	INDEX 19/18
50	NABAVNA VRIJEDNOST PRODATE ROBE	1,450,000.00	1,224,655.97	1,330,000.00	92
51	TROŠKOVI MATERIJALA	759,500.00	467,231.92	649,500.00	86
52	TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI	3,467,100.00	2,916,656.02	3,443,100.00	99
54	TROŠKOVI AMORTIZACIJE I REZERVISANJA	895,000.00	634,618.00	865,000.00	97
53 i 55	OSTALI POSLOVNI RASHODI	482,800.00	395,024.73	465,700.00	96
56	FINANSIJSKI RASHODI	53,205.00	44,493.41	53,205.00	100
57-59	OSTALI RASHODI	660,000.00	364,451.63	800,000.00	121
UKUPNO PLANIRANI RASHODI:		7,767,605.00	6,047,131.68	7,606,505.00	98

Tabela 21.: ukupno planirani rashodi po grupama za 2019. godinu

Predhodnom tabelom objedinjene su sve grupe planiranih rashoda za 2019. godinu i ukupno iznose 7.606.505,00€, što je za 2% manje nego što je planirano za 2018. godinu.

	PLANIRANO 2018	OSTVARENO od 01.01. - 31.10.2018.	PLANIRANO 2019	INDEX 19/18
UKUPNO PLANIRANI PRIHODI:	7,808,837.00	6,873,554.62	7,640,175.00	98
UKUPNO PLANIRANI RASHODI:	7,767,605.00	6,047,131.68	7,606,505.00	98
PLANIRANI DOBIT/GUBITAK	41,232.00	826,422.94	33,670.00	96

Tabela 22.: planirani dobitak/gubitak za 2019. godinu

Sagledavajući prethodne tabele u kojima su predstavljeni projektovani prihodi i rashodi za 2019. godinu, može se zaključiti da Društvo planira da u 2019. godini posluje pozitivno – projektovani neto dobitak prije oporezivanja iznosi 33.670,00€. S obzirom da rezultat poslovanja zavisi od ukupnog poslovanja Društva u sledećoj poslovnoj godini, zatim od uticaja iz poslovne okoline, kao i od nepredviđenih situacija na koje menadžment Društva ne može u potpunosti da utiče niti da ih u potpunosti predvidi, nesporno je da može doći do njegove promjene.

Zaključna razmatranja i predlog mjera

I pored svih problema u poslovanju, prethodni period je bio relativno uspješan:

- *Gubici su smanjeni,*
- *Crpljenjem sopstvenih izvora smanjeni su i troškovi nabavke vode,*
- *Obaveze prema dobavljačima i zaposlenima se blagovremeno izmiruju,*
- *Implementirani su i potvrđeni ISO standardi i HCCP sistem,*
- *Uspješno su refundirani troškovi po osnovu naknada zarada (bolovanje) od strane Centra za socijalni rad i Fonda za zdravstveno osiguranje Crne Gore,*
- *Isplaćene su obaveze po osnovu pojedinih kredita,*
- *Modernizovan informacioni sistem, ...*

Kako je DOO Vodovod i kanalizacija Budva neprofitno društvo i kako se poslovanje Društva ne bi dovelo u pitanje, a u cilju realizacije planiranih aktivnosti u narednom periodu potrebno je preduzeti sledeće:

- *Tokom prethodnih godina dešavale su se velike promjene u menadžmentu i kadrovskoj strukturi Društva, a pogotovo u Službi unutrašnje revizije. U nadi da više neće biti fluktuacija radne snage u pomenutoj službi, potrebno je obučiti i/ili prekvalifikovati i podijeliti radne zadatke zaposlenima u službi, kako bi se uspostavio nesmetani rad u skladu sa Zakonom o reviziji i Pravilniku o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta.*
 - *S obzirom da su Društvu ukinuti prihodi po osnovu naknade za održavanje i korišćenje vodovodne i kanalizacione mreže, Društvo nije u mogućnosti da iz ostalih prihoda obezbijedi pokrivanje troškova usluga prečišćavanja otpadnih voda. U cilju likvidnog poslovanja Društva predlažemo sporazumno raskidanje Ugovora o razgraničenju troškova po DBFO Ugovoru;*
 - *Pratiti realizaciju predviđenih aktivnosti po svim sektorima Društva;*
 - *Kako je finansijsko poslovanje Društva opterećeno spornim potraživanjima (koja utiču na konačni rezultat poslovanja) neophodno je utvrditi po kom osnovu su ta potraživanja, da li postoji mogućnost naplate istih, ili, u slučaju ako ne postoji mogućnost naplate, predloge za otpis dati na razmatranje Odboru direktora;*
 - *Nakon donošenja podzakonskih akata Zakona o komunalnim djelatnostima od strane Regulatorne agencije pristupiti izradi novog cjenovnika usluga koje Društvo pruža, kao i izradi Izmjena i dopuna finansijskog dijela Plana za 2019. godinu;*
 - *Pratiti status pravnih lica u CRPS, kako bi se izbjegla nemogućnost naplate usled proglašenja stečaja, likvidaciju firmi i slično;*
 - *Najozbiljnije nastaviti sa aktivnostima na detekciji i otklanjanju kvarova kako bi se smanjili gubici na vodovodnoj mreži;*
 - *Obezbijediti sredstva za nabavku neophodne opreme i mašina za lakše obavljanje tehničkih aktivnosti;*
 - *Konkurisati za nove IPA-projekte koji se odnose na poboljšanje vodosnabdijevanja i smanjenje gubitaka na vodovodnoj infrastrukturi;*